

Könyvismertetés

*Baros Zoltán, Dávid Lóránt, Csima Péter, Csorba Péter, Illyés Zoltán, Karancsi Zoltán, Kerényi Attila, Lóczy Dénes, Lóki József, Nagy Balázs, Szabó József, Rózsa Péter, Sütő László, Szilágyi Zsuzsanna, 2006: **Antropogén geomorfológia**, egyetemi jegyzet, (szerk. Szabó József – Dávid Lóránt), Kossuth Egyetemi Kiadó, Debreceni Egyetem, 318p.⁴*

A társadalomnak a földrajzi környezetre és azon belül kifejezetten a földfelszínre gyakorolt hatásai ma már a laikusok számára is nyilvánvalóak és szembetűnők. Nem véletlen tehát, hogy az antropogén vagy antrópikus geomorfológia a geomorfológián belül mind nagyobb teret kap. Az antropogén geomorfológia eredményei ugyanis nemcsak magának a tudományágnak az elméleti fejlődését segítik, hanem eredményeinek közvetlen társadalmi és gazdasági hasznosíthatósága is nyilvánvaló. Ezért az antropogén geomorfológia a világszerte megfigyelhető tendenciának megfelelően az utóbbi évtizedben a magyar felsőoktatás számos földtudományi képzési területén és szakjain a tantervek része lett, és tantervi részaránya növekvőben van. Az antropogén geomorfológiai kollégiumot választó hallgatók számára azonban mindmáig nem áll rendelkezésre magyar nyelvű jegyzet vagy könyv, s még az egyszerű tansegédletek is hiányoznak.

Ezért hét magyarországi felsőoktatási intézményben az antropogén geomorfológia valamely szeletével foglalkozó, jórészt geográfus oktatók elhatározták, hogy ebből a tárgykörből egy olyan tanulmánygyűjteményt állítanak össze, ami érdemi segítséget adhat a hallgatóknak az antropogén geomorfológia alapvető kérdésköreinek áttekintéséhez, napjainkra kialakult rendszerének, fogalomkörének, tudományterületi kapcsolódásainak, konkrét gyakorlati problémák megoldásához való hozzájárulási lehetőségeinek megismeréséhez és megértéséhez.

Összeállításunk tehát egy első kísérlet, s még semmiképpen sem tekinthető egy minden részletében (terjedelmében, szemléletében, hangsúlyaiban) arányos szintetikus összefoglalásnak. A jegyzet bizonyára némileg eklektikus is – ez már a szerzők nagy száma (14) miatt sem csodálható – de mind a szerkesztők, mind a szerzők bíznak abban, hogy különböző szakos egyetemi hallgatók jól hasznosíthatják tanulmányaikban, és feltett szándékunk, hogy pár évi tapasztalat alapján egy kiérlelt, kézikönyvvé fejlesztjük. A szerzői és szerkesztői kollektíva ezért nyitott minden észrevételre, változtatási és kiegészítő javaslatokra, amelyek a megjelölt cél eléréséhez elengedhetetlenek.

A jegyzet szándékaink szerint általános geomorfológia, amely minél szélesebb földrajzi körből és különböző időszakokból vett példákkal igyekszik bemutatni a kérdéskör sokrétűségét. Természetesen a magyarországi példák sem hiányoznak, de egy kifejezetten a hazai viszonyokra koncentráló munka összeállítását külön vállalkozásként tervezzük. Jelen összeállításunk belső logikája az, hogy az antropogén geomorfológia definiálását, majd belső rendszerének bemutatását (I. rész) követő fejezetek (II. rész) a tulajdonképpeni antropogén geomorfológiánál szélesebb alapokon vizsgálják az ember és a természet kapcsolatrendszerét, s így jelölik ki magának az antropogén geomorfológiának a tudomány-rendszeri helyét, s benne a modern geográfiai és rokontudományi irányzatokhoz való viszonyát. A III. rész tanulmányai a társadalmi tevékenység különböző ágainak felszíni hatásait és azok visszahatásait elemzik. Lényegében az „őstermelőnek” minősíthető ágaktól indul, majd a különböző feldolgozó és szolgáltató jellegűeket mutatja be. A záró nagyfejezet (IV. rész) egyetlen tanulmánya a szintézisalkotás igényével készült.

Szabó József – Dávid Lóránt

⁴ A jegyzet megrendelhető: e-mail: de_kiado@delfin.klte.hu